

בע"ח (כפר-סבא) 10735-12-12 - תמיר ארצי נ' מדינת ישראל

בע"ח (כפר-סבא) 10735-12-12 - תמיר ארצי נ' מדינת ישראל לשלום כפר-סבא

בע"ח (כפר-סבא) 10735-12-12

תמיר ארצי

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום בכפר-סבא

[10.01.2013]

כב' השופט מיכאל קרשן

החלטה

בקשה לעיון בחומר חקירה לפי סעיף 74(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

1. בכתב אישום שהוגש נגד המבקש מואשם הוא בביצוע עבירות מין בקטינים. כתב האישום תוקן והוא מחזיק ששה אישומים.

האישום הראשון בכתב האישום המתוקן עניינו מעשים מיניים שביצע המבקש בקטין א.א. יליד 1998 (להלן - הקטין).

2. הבקשה לעיון בחומר חקירה כללה במקור חמישה ראשים. בדיון שהתקיים לפני ביום 9.1.2013 נתתי החלטות בנוגע לארבעה מהם. נותר להכריע בבקשת המבקש לקבל לידיו חומרי חקירה של "מתלוננים משותפים כנגד נאשמים אחרים".

3. בבקשה מושא החלטה זו טען המבקש כי מתלוננים נוספים בתיק מסרו הודעות נגד נאשמים אחרים בפרשה, והודעות אלה וכל חומר חקירה נוסף הקשור אליהם חשוב ומהותי להגנת המבקש. ב"כ המדינה הסבירה בדיון כי בפרשה זו ישנם שני עדים משותפים: הקטין וסוכן משטרה. לדברי התובעת, הודעותיהם של אלה נמסרו למבקש, אך קיים חומר בתיק אחר שמבוסס על גרסת הקטין, שאינו עולה לדעתה כדי "חומר חקירה" ואין למסרו להגנה.

4. קיבלתי לידי את חומר החקירה שנאסף בעניינו של המבקש וכן את החומר בתיק האחר, ועיינתי בהם טרם הכרעה.

5. באתי לכלל מסקנה שהחומר המצוי בתיק האחר אינו מהווה "חומר חקירה" בעניינו של המבקש, זולת כתב האישום שהוגש נגד אחד האנשים שהופללו על ידי הקטין, שהעתק מצונזר ממנו החלטתי להורות למסור למבקש.

אלה נימוקיי:

6. המבקש והאדם האחר שהופלל על ידי הקטין אינם שותפים לדבר עבירה. לא מדובר בשניים שחברו יחד על מנת לבצע עבירה פלילית (שאז, במצב הדברים הרגיל, יש לסווג את חומר החקירה שנאסף בעניינו של האחד כחומר חקירה בעניינו של האחר). מדובר בשניים שהופללו על ידי עד אחד, כאשר על פני החומר בו עיינתי אין בין הנאשמים כל חוט מקשר מעבר לכך. במצב דברים זה צדקה המשיבה כאשר לכתחילה לא סברה שמלוא חומר החקירה בתיקו של האחר מהווה "חומר חקירה" לגבי המבקש. זאת להבדיל מן החומר שנאסף ישירות בעניינו של המבקש, שבמצב הדברים הרגיל צריך להוות "חומר חקירה" ביחס אליו [אף שישנם מקרים בהם גם חומר שכזה לא יסווג כחומר חקירה - ראו בג"ץ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פ"ד נז(4) 625, 634 (2003)].

הבדיקה לגבי החומר שבמחלוקת צריכה להיות בדיקה פרטנית.

7. תכליתה של זכות העיון של הנאשם לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - החסד"פ) היא לאפשר לו לממש את הזכות למשפט הוגן וליתן לו הזדמנות מלאה להתגונן מפני האישומים המיוחסים לו. נוכח חשיבות הזכויות העומדות על הפרק אימץ בית המשפט גישה מרחיבה להגדרת "חומר חקירה", ובין היתר נקבע שזכות העיון עשויה לחול אף במקרים שבהם החומר שבמחלוקת אינו קשור במישרין לאישום, או לנאשם, והרלוונטיות שלו לאישום היא גבולית.

אלא שלצד הגישה המרחיבה הובהר בפסיקה כי מקום שמדובר בחומר אשר העיון בו טומן בחובו פגיעה בזכויות יסוד של עדים או מתלוננים, ובעיקר הזכויות החוקתיות לפרטיות ולכבוד, יש למצוא את האיזון הראוי בין לבין זכויות הנאשם להליך הוגן (בג"ץ 9264/04 מדינת ישראל נ' בית משפט השלום בירושלים, פ"ד ס(1) 360, 379 (2005); להלן - בג"ץ היומנים).

האיזון הראוי נקבע בהלכת התצ"ר, כדלקמן (שם, עמ' 635-636):

"ככל שהזיקה בין החומר הנדון לבין השאלות העשויות להיות במחלוקת במשפט רחוקות יותר, כך ניתן להביא בחשבון במסגרת הבדיקה הקונקרטית שיקולים נוספים. יש להביא בגדר השיקולים את מידת הפגיעה שעלולה להיגרם לאחרים- עדים וקורבנות עבירה- ממסירת החומר לנאשם, וכן אינטרסים ציבוריים חיוניים העלולים להיפגע כתוצאה מחשיפת החומר, בעומדם אל מול הזיקה השולית והחלשה שבין החומר לפוטנציאל ההגנה של הנאשם (השוו: בש"פ 6022/96 מדינת ישראל נ' מזור, פ"ד נ(3) 686). ניתן להגדיר את הנוסחה ביחס לחובה למסור "חומר חקירה" כך: בהתנגשות חזיתית, כאשר על כפות המאזניים מונחים זה מול זה זכותו של הנאשם למשפט הוגן אל מול ההגנה על פרטיותם של העדים, משקלה של זכות הנאשם למשפט הוגן יכריע את הכף, ודינם של השיקולים הנוגדים לסגת. אולם, כאשר זכותו של הנאשם להתגונן אינה נפגעת, או כשהאפשרות שהיא תיפגע היא רחוקה ובלתי משמעותית, יש לתת משקל הולם לזכויותיהם של עדים וקורבנות העבירה ולאינטרס הציבורי בקיום הליכי משפט, באכיפת החוק ובחשיפת עבירות.

אכן, הפגיעה בפרטיותם של העדים היא לעתים בלתי נמנעת במהלך המשפט, אך היא צריכה להיות מידתית ויש להקפיד על כך שלא תעלה על הנדרש לשם מתן הזדמנות הוגנת לנאשם להתגונן. מעבר לכך, יש להגן על העדים ועל המתלוננים כדי שלא ייפגעו זכויות היסוד שלהם לפרטיות ולכבוד."

8. בחינת החומר לבין השאלות השנויות במחלוקת במשפטו של המבקש רחוקה ביותר, ומשום שחשיפת החומר במלואו תפגע קשות בזכות האדם האחר לפרטיות.

כאמור לעיל, הודעת הקטין במלואה (לרבות הפללתו אנשים אחרים) נמסרה למבקש. גרסת המבקש בחקירתו בנוגע למיוחס לו על ידי הקטין לא נשמעה, משום ששמר על זכות השתיקה. לא מצאתי כי יש בחומר שבתיק האחר ראייה כלשהי שיכולה לפגום במהימנות הקטין. בצד זה, חומר החקירה בתיק האחר כולל הודעות ומסמכים שחשיפתם בפני המבקש תגרור פגיעה קשה בפרטיותו של האדם האחר. המדינה אמנם הגישה כתב אישום נגד אותו אדם, אך בכך בלבד אין כדי לפרוק אותו מכל זכות לפרטיות.

9. במצב דברים זה, בו מחד גיסא לא ניתן לראות איזה תועלת תפיק הגנת המבקש מחשיפת החומרים בעניינו של האחר, ומאידך גיסא ברור כי גילוי החומר יביא לפגיעה קשה בפרטיותו, אין מקום לאפשר עיון.

10. ועם זה, משהגישה המדינה כתב אישום נגד האחר, רשאי המבקש לעיין בו באופן שלא יחשוף את זהות האחר, ולו על מנת להשוות את הכתוב שם לגרסת הקטין המצויה בפניו.

אני מורה אפוא למשיבה למסור בידי ב"כ המבקש העתק מצונזר של כתב האישום נגד האחר, ממנו יימחק כל פרט מזהה אודות האחר.

11. בנתון לאמור בפסקה 10 דלעיל, אני דוחה את הבקשה.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

המשיבה תסור למזכירות על מנת לקבל לידיה את חומר החקירה שנמסר לעיון.

ניתנה היום, כ"ח טבת תשע"ג, 10 ינואר 2013, בהעדר הצדדים.